

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.51>

УДК [657.37:004]:[658.15:005.52]

В. О. Гавриленко,

д. е. н., професор, професор кафедри обліку, аналізу і оподаткування,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4463-1296>

С. Л. Демиденко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9664-2654>

А. А. Ткаченко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8937-111X>

Б. В. Рябенко,

магістрант кафедри обліку, аналізу і оподаткування,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-3527-9355>

**АВТОМАТИЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ**

V. Gavrylenko,

*Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor of the Department of
Accounting, Analysis and Taxation, Cherkasy State Technological University*

S. Demydenko,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting, Analysis and Taxation, Cherkasy State Technological University*

A. Tkachenko,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting, Analysis and Taxation, Cherkasy State Technological University*

B. Riabenko,

*Master's student of Accounting, Analysis and Taxation department,
Cherkasy State Technological University*

AUTOMATION OF FINANCIAL REPORTING AS A TOOL FOR ENHANCING THE QUALITY OF FINANCIAL ANALYSIS IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS

У статті розглянуто роль автоматизації процесів складання фінансової звітності та її вплив на якість фінансового аналізу в контексті забезпечення сталого розвитку підприємства. Обґрунтовано взаємозв'язок між цифровою трансформацією фінансової функції, достовірністю та оперативністю облікових даних, а також ефективністю управлінських рішень. Визначено основні інструменти автоматизації та аналітичні платформи й показано їхній вплив на точність, релевантність і прозорість фінансової інформації. Проаналізовано методичні підходи до оцінки ефективності автоматизації та наведено приклади її практичного застосування на вітчизняному підприємстві. Окреслено проблеми, ризики та перспективи впровадження сучасних цифрових технологій у систему фінансової звітності, зокрема використання штучного інтелекту,

програмної автоматизації процесів і хмарних технологій. Обґрунтовано значення відповідності автоматизованих процедур вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ/IFRS), що забезпечує уніфікацію підходів до розкриття інформації, підвищує порівнюваність даних і сприяє інтеграції підприємств у глобальний економічний простір.

The article examines the role of automating financial reporting processes as a key factor in enhancing the quality of financial analysis within the context of ensuring the sustainable development of an enterprise. The interrelation between the digital transformation of the financial function, the reliability and timeliness of accounting data, and the effectiveness of managerial decisions is substantiated. The main automation tools and analytical platforms are identified, and their impact on the accuracy, relevance, and transparency of financial information is demonstrated. Methodological approaches to evaluating the effectiveness of automation are analyzed, and examples of its practical application in a domestic enterprise are provided. The article outlines the challenges, risks, and prospects of implementing modern digital technologies in the financial reporting system, particularly the use of artificial intelligence, process automation software, and cloud technologies. Special attention is given to the importance of aligning automated reporting procedures with International Financial Reporting Standards (IFRS), which enhances data comparability, ensures compliance with globally accepted principles, and supports the integration of enterprises into international economic environments.

The research results indicate that the implementation of automated systems enables enterprises to significantly improve the efficiency of financial control, minimize human errors, and ensure strategic resilience over the long term. The practical significance of the study lies in the possibility of applying the proposed approaches to optimize the financial function in enterprises across various industries.

The study employs methods of system analysis, logical generalization, and comparative analysis to investigate the stages of automation development, criteria for the quality of financial analysis, and the interrelationship between digital tools.

Ключові слова: *автоматизація, фінансова звітність, фінансовий аналіз, цифрова трансформація, сталий розвиток, міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ/IFRS).*

Keywords: *automation, financial reporting, financial analysis, digital transformation, sustainable development, international Financial Reporting Standards (IFRS).*

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової економіки обсяг фінансової інформації на підприємствах, постійно зростає. Традиційні методи складання фінансової звітності, що передбачають ручне введення даних, перевірку та узгодження показників, стають недостатньо ефективними. Вони повільні, схильні до людських помилок і не дозволяють оперативно реагувати на зміни фінансового стану підприємства. Крім того, сучасні вимоги до фінансової звітності вимагають дотримання численних стандартів, законодавчих норм і корпоративних правил обліку, зокрема вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що значно підвищує складність її підготовки. Несвоєчасне або некоректне складання звітності може призвести до фінансових втрат, проблем із контролюючими органами та зниження довіри з боку інвесторів і партнерів.

Водночас розвиток цифрових технологій, програмного забезпечення для обліку та аналітики відкриває нові можливості для автоматизації процесу формування фінансової звітності. Автоматизація дозволяє зменшити вплив людського фактору, підвищити точність і швидкість обробки даних, забезпечити прозорість та надійність фінансового сектору, а також посилити відповідність даних міжнародним стандартам обліку. Разом із тим, незважаючи на переваги автоматизації, існують проблеми її впровадження:

висока вартість програмного забезпечення, необхідність інтеграції з існуючими системами обліку, підготовка персоналу та ризики, пов'язані з безпекою даних. Це створює актуальну науково-практичну проблему: як оптимально впровадити автоматизацію складання фінансової звітності, забезпечивши точність, ефективність та відповідність нормативним вимогам, зокрема вимогам МСФЗ. Таким чином, проблема дослідження полягає у пошуку оптимальних підходів та технологічних рішень, які б дозволяли підприємствам зменшити витрати часу та ресурсів на складання фінансової звітності, підвищити її якість і оперативність, а також забезпечити відповідність міжнародним стандартам фінансового звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню процесу складання фінансової звітності, його автоматизації в умовах цифрової трансформації економіки присвятили свої роботи провідні вітчизняні та зарубіжні вчені: Герасименко А.А., Григорів О.О.[1], Дроздова О.Г., Іванова Н.А., Косташ Т.В., Кудлаєва Н.В., Ляхович Г.І., Михалків А.А.[3], Онешко С.В., Семенець І.В., Шевченко С.О., Вакун О.В.[5] та ін. Незважаючи на кількість наукових праць, значної уваги потребує дослідження впливу інструментів цифрових технологій на результати фінансового аналізу в контексті сталого розвитку підприємства, а також забезпечення відповідності фінансової інформації міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ).

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування впливу автоматизації фінансової звітності на підвищення якості фінансового аналізу та визначення її ролі у досягненні стратегічних цілей сталого розвитку підприємства та в умовах зростання вимог до звітності відповідно до МСФЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Автоматизація складання фінансової звітності є процесом впровадження цифрових технологій та програмних рішень для збору, обробки, аналізу та формування бухгалтерської та фінансової інформації з мінімальною участю людини. Її

мета полягає у забезпеченні достовірності, своєчасності та прозорості фінансових даних, що є критично важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Важливо зазначити, що автоматизація значною мірою спрощує виконання вимог міжнародних стандартів фінансової звітності, оскільки цифрові системи дозволяють коректно застосовувати принципи оцінки, розкриття та класифікації показників. Сутність автоматизації фінансової звітності полягає не лише у механічному перенесенні облікових операцій у цифрову форму, а й у створенні інтегрованої інформаційної системи, яка здатна забезпечувати комплексний аналіз фінансових потоків, автоматично генерувати звітні документи та забезпечувати контроль за дотриманням національних стандартів та МСФЗ. Такі системи дозволяють поєднувати дані з різних джерел, включно з операційними та бухгалтерськими базами, що забезпечує цілісність і узгодженість інформації.

У науковій літературі автоматизацію фінансової звітності розглядають як ключовий елемент цифрової трансформації фінансової функції підприємства. Вона передбачає використання різного програмного забезпечення та цифрових платформ, що дозволяють оптимізувати процеси обліку, аналізу та формування звітності. Основні інструменти автоматизації можна поділити на кілька категорій (табл.1).

Таблиця 1. Основні інструменти автоматизації фінансової звітності

ERP-системи (Enterprise Resource Planning)		
ERP-системи є комплексними платформами, що інтегрують усі бізнес-процеси підприємства – від бухгалтерського обліку до управління виробництвом, логістики та продажів	Приклади	SAP, Oracle, Microsoft Dynamics 365, BAS ERP
	Функції для фінансової звітності	централізоване зберігання даних, автоматичне формування регламентованих та управлінських звітів, контроль дотримання стандартів бухгалтерського обліку
	Переваги	скорочення часу на підготовку звітності, зменшення людського фактора, підвищення точності даних

Продовження таблиці 1.

Спеціалізовані платформи для фінансової аналітики та звітності		
Ці інструменти орієнтовані на обробку великих масивів фінансових даних та їх візуалізацію у вигляді дашбордів і аналітичних звітів	Приклади	Power BI, Tableau, Qlik, CaseWare
	Функції для фінансової звітності	інтеграція з бухгалтерськими системами, аналіз ключових фінансових показників, побудова графіків і прогнозів
	Переваги	швидкий доступ до аналітики, можливість виявляти тенденції та ризики, підтримка управлінських рішень
Програмна автоматизація процесів (RPA, Robotic Process Automation)		
RPA використовується для виконання рутинних та повторюваних завдань у фінансовій функції без участі людини	Приклади	UiPath, Automation Anywhere, Blue Prism
	Функції для фінансової звітності	автоматичне формування звітів, перевірка даних, обробка первинних документів
	Переваги	зменшення помилок, підвищення швидкості обробки інформації, вивільнення часу для аналітичної роботи
Хмарні сервіси та платформи (Cloud Accounting & Cloud ERP)		
Хмарні рішення дозволяють зберігати фінансові дані у безпечному онлайн-середовищі, забезпечують доступ до інформації в режимі реального часу та інтеграцію з різними аналітичними інструментами	Приклади	Oracle NetSuite, SAP S/4HANA Cloud, QuickBooks Online
	Функції для фінансової звітності	облік і звітність у хмарі, аналітика в реальному часі, інтеграція з зовнішніми системами
	Переваги	доступ з будь-якого місця, підвищена прозорість даних, можливість масштабування
Інструменти на базі штучного інтелекту та машинного навчання		
Ці рішення дозволяють автоматично аналізувати великі обсяги фінансових даних, виявляти аномалії, прогнозувати фінансові показники та оптимізувати процеси планування	Функції для фінансової звітності	прогнозування грошових потоків, оцінка ризиків, автоматичне формування аналітичних висновків
	Переваги	підвищення точності прогнозів, підтримка стратегічного планування, зменшення впливу людського фактора

Джерело: сформовано на основі [1]

Якщо мова заходить про фінансовий аналіз, то тут можна описати ефективність прийняття управлінських рішень, що безпосередньо впливає на

здатність підприємства досягати стратегічних цілей, зокрема у напрямку сталого розвитку. Під якістю фінансового аналізу розуміють комплекс характеристик, які забезпечують достовірність, повноту та своєчасність інформації для управлінських потреб. Ключовими критеріями якості фінансового аналізу є точність, своєчасність, релевантність та повнота даних (табл.2).

Таблиця 2. Характеристика критеріїв якості фінансового аналізу

№	Ключові критерії	Визначення та функції
1	Точність та своєчасність	полягає у відповідності оброблених даних реальному фінансовому стану підприємства. Високоточна інформація дозволяє уникнути помилок у розрахунках, неточностей у формуванні звітності та хибних висновків. Фінансові дані та аналітичні висновки доступні в потрібний момент для прийняття управлінських рішень. Фінансовий аналіз втрачає свою цінність, якщо інформація застаріла або надана із затримкою. Автоматизовані системи дозволяють формувати звіти в режимі реального часу, інтегрувати дані з різних джерел та забезпечувати оперативний доступ до ключових показників, що є критично важливим для стратегічного та оперативного управління
2	Релевантність	полягає у відповідності інформації потребам користувача та конкретним завданням управління. Для прийняття рішень у контексті сталого розвитку підприємству потрібна не просто фінансова звітність, а аналітичні дані, що відображають економічні, соціальні та екологічні аспекти діяльності. Релевантні показники дозволяють оцінити ефективність інвестицій, ризики та перспективи розвитку
3	Повнота	фінансового аналізу передбачає охоплення усіх необхідних аспектів фінансової діяльності підприємства та інтеграцію фінансових і нефінансових даних. Недостатня повнота звітності може призвести до викривлених висновків та помилкових управлінських рішень. Сучасні аналітичні платформи дозволяють інтегрувати інформацію про доходи, витрати, активи, зобов'язання, а також нефінансові показники, наприклад ESG-фактори, що підвищує загальну якість фінансового аналізу

Джерело: сформовано на основі [3]

Фінансовий аналіз відіграє ключову роль у забезпеченні сталого розвитку підприємства, оскільки надає керівництву достовірну інформаційну базу для оцінки ефективності діяльності, управління ризиками та планування майбутніх стратегічних дій. У сучасних умовах господарювання сталий розвиток передбачає збалансоване врахування економічних, соціальних та

екологічних факторів, і саме фінансовий аналіз забезпечує комплексну оцінку їхнього впливу на довгострокову стабільність підприємства. У цьому контексті важливо, щоб аналітичні показники формувалися на основі даних, які відповідають міжнародним стандартам обліку, що підвищує порівнянність та достовірність оцінок.

У межах соціальної відповідальності бізнесу фінансовий аналіз допомагає оцінювати та контролювати вплив підприємства на соціальну сферу. Це включає аналіз витрат на охорону праці, соціальні програми, навчання та розвиток персоналу, оцінку ефективності інвестицій у створення безпечних і комфортних умов праці, управління ризиками, пов'язаними з кадровою стабільністю, продуктивністю та соціальними конфліктами, прийняття рішень щодо впровадження заходів корпоративної соціальної відповідальності. Фінансовий аналіз дозволяє визначити економічний ефект соціальних ініціатив та оцінити їхній довгостроковий внесок у розвиток підприємства через підвищення довіри з боку працівників, партнерів і суспільства. У міжнародній практиці такі підходи узгоджуються з вимогами МСФЗ щодо розкриття інформації про нефінансові фактори, які впливають на діяльність підприємства.

Досягнення ESG-цілей підприємства неможливе без надійного інформаційного підґрунтя, адже саме дані визначають, наскільки точно та об'єктивно підприємство може вимірювати свій вплив на суспільство та систему корпоративного управління. Якість даних у цьому процесі виступає ключовим фактором, оскільки від точності, повноти, релевантності й своєчасності інформації залежить здатність підприємства будувати реалістичну ESG-стратегію, оцінювати прогрес та приймати коректні управлінські рішення.

Таким чином, досягнення ESG-цілей напряду залежить від того, наскільки грамотно підприємство організує управління інформацією. Висока якість даних дає змогу створити ефективну систему аналітики, а потужна аналітика – формувати реальні, а не декларативні результати у сфері

екологічної відповідальності, соціального розвитку та прозорого корпоративного управління. Іншими словами, дані є основою, аналітика – інструментом, а ESG-результати – логічним підсумком їх правильної взаємодії, що повністю узгоджується з сучасними вимогами міжнародних стандартів звітності та обліку.

Достовірність фінансових даних є фундаментом ефективного управління підприємством, оскільки на її основі формуються ключові управлінські рішення, здійснюється фінансовий аналіз і розробляються стратегії розвитку. Традиційні підходи до ведення бухгалтерського обліку значною мірою залежать від людського фактора, що підвищує ризик допущення помилок під час введення інформації, обробки операцій або складання звітності. Автоматизація процесів виступає потужним інструментом для зменшення цього ризику та забезпечення високого рівня достовірності даних [8]. Водночас вимоги Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS) акцентують на необхідності точного, своєчасного та верифікованого відображення операцій. Автоматизація суттєво полегшує дотримання цих вимог, забезпечуючи стандартизацію даних і зменшуючи ризики викривлення інформації

Крім зменшення впливу людського фактора, автоматизація забезпечує комплексний контроль помилок на всіх етапах формування фінансової інформації. Сучасні ERP- та облікові системи включають вбудовані механізми контролю, які автоматично виявляють логічні невідповідності, дублювання записів, порушення принципів подвійного запису або невірно сформовані документи. Такі системи не лише сигналізують про можливі помилки, а й пропонують варіанти їх виправлення або блокують проведення некоректних операцій. Завдяки цьому забезпечується безперервний моніторинг даних та підвищується їхня точність. Такі функції є критично важливими для відповідності стандартам IFRS, які передбачають наявність ефективних внутрішніх контрольних процедур та прозорих механізмів перевірки правильності облікових даних.

Слід зауважити, що автоматизовані системи можуть інтегруватися з зовнішніми базами даних, банківськими сервісами, системами електронного документообігу, що зменшує кількість ручних операцій та підвищує цілісність і узгодженість інформації. Це дозволяє усунути розбіжності між різними джерелами даних і забезпечує актуальність показників у режимі реального часу. Таким чином, автоматизація створює єдине інформаційне середовище, у якому кожна операція відображається оперативно та коректно. Інтеграція даних є важливою при підготовці звітності за IFRS, де необхідно забезпечити узгодженість інформації між різними підрозділами та джерелами, зокрема у частині консолідації фінансових результатів.

У контексті сталого розвитку підприємства це має особливе значення, адже точні та перевірені дані є основою для формування екологічних, соціальних та управлінських стратегій, оцінки ризиків і підвищення загальної конкурентоспроможності. Крім того, міжнародні стандарти посилюють вимоги до якості нефінансової інформації, що інтегрується у звітність сталого розвитку, а автоматизація спрощує формування таких даних і підвищує їх достовірність.

Прискорення інформаційних процесів має і стратегічне значення. Чим швидше підприємство отримує достовірні фінансові дані, тим більше можливостей воно має для адаптації до зовнішніх змін – коливань валютних курсів, змін у законодавстві, динаміки попиту тощо. Оперативність дозволяє коригувати бюджети, оптимізувати витрати, своєчасно виявляти фінансові ризики та оцінювати ефективність управлінських рішень. Це є важливим, оскільки IFRS орієнтовані на принцип прийняття рішень на основі актуальної інформації та надають перевагу своєчасності над надмірною деталізацією.

Важливою складовою впливу автоматизації є розширення аналітичних можливостей. Сучасні інформаційні системи включають інструменти бізнес-аналітики (BI), які дозволяють будувати багатовимірні звіти, здійснювати факторний аналіз, прогнозувати фінансові результати, моделювати різні сценарії розвитку і оцінювати їх наслідки. Це дає змогу керівникам приймати

рішення не інтуїтивно, а на основі комплексної аналітики, що підвищує рівень стратегічної обґрунтованості. Такі можливості є важливими і при формуванні розширених приміток до фінансової звітності, які є обов'язковими відповідно до IFRS.

Автоматизація також дозволяє оптимізувати процес контролю та моніторингу виконання прийнятих рішень. Системи автоматично відстежують ключові показники ефективності (KPI), порівнюють фактичні значення з плановими, сигналізують про відхилення та потенційні ризики. Завдяки цьому керівництво може своєчасно коригувати свою діяльність, запобігаючи фінансовим втратам та забезпечуючи досягнення стратегічних цілей. Такі інструменти підтримують вимоги міжнародних стандартів щодо надання достовірної управлінської інформації та забезпечення прозорості процесу прийняття рішень.

Попри очевидні переваги автоматизації фінансової звітності, її впровадження супроводжується низкою проблем і ризиків, які можуть суттєво впливати на якість фінансових даних та ефективність управлінських процесів. Однією з головних проблем є висока залежність від технологічної інфраструктури. Підприємства, які переходять на автоматизовані системи формування звітності, стикаються з потребою постійного оновлення програмного забезпечення, підтримки серверів, забезпечення кібербезпеки. Будь-які технічні збої або вразливості можуть призвести до втрати даних, порушення цілісності інформації або блокування доступу до ключових фінансових показників. Ці ризики мають безпосереднє значення і для звітності за IFRS, оскільки такі стандарти передбачають збереження достовірності та повноти даних протягом усього звітного періоду.

Важливою проблемою є також ризик некоректного налаштування систем, особливо на етапі впровадження. Якщо алгоритми, інтеграції або довідники задати неправильно, система буде систематично відтворювати помилки, що складно виявити на перших етапах. У цьому контексті людський фактор не зникає повністю, а лише змінює форму: помилки

можуть спричиняти не оператори, а розробники або налаштувачі програмного забезпечення [2]. У рамках МСФЗ це може призвести до системних помилок у визнанні та оцінці активів, зобов'язань або доходів, що ставить під загрозу достовірність фінансової звітності.

Означені труднощі посилюються кадровими ризиками, адже впровадження нових цифрових інструментів потребує високої кваліфікації персоналу. Працівники повинні не лише володіти знаннями з бухгалтерського обліку, але й розуміти принципи роботи автоматизованих систем, методи інтеграції даних та основи ІТ-безпеки. Опір змінам, недостатня цифрова грамотність або небажання освоювати нові інструменти можуть гальмувати процес цифрової трансформації.

Окремої уваги потребує ризик надмірної автоматизації, що може призвести до зниження контролю з боку людини. У ситуаціях, коли працівники надто покладаються на автоматизовані алгоритми без належної аналітичної перевірки результатів, існує ймовірність втрати критичного мислення та зниження якості фінансового аналізу. Автоматизація має бути інструментом, а не заміником професійного судження.

Ще одним важливим викликом є загрози кібербезпеки. Діджиталізація збільшує кількість точок доступу до інформації, що робить автоматизовані системи потенційно вразливими до зовнішніх атак, фішингу, несанкціонованого втручання та витоку фінансових даних. Використання хмарних сервісів, з одного боку, підвищує гнучкість, але з іншого – вимагає від підприємств посилених заходів захисту та відповідності міжнародним стандартам інформаційної безпеки. Для підприємств, що звітують за МСФЗ, це особливо актуально, оскільки будь-яке порушення безпеки може поставити під сумнів достовірність фінансових результатів та відповідність стандартам розкриття інформації.

Важливо зазначити, що автоматизація потребує значних фінансових вкладень, зокрема для закупівлі програмного забезпечення, навчання персоналу та технічного обслуговування. Для малого та середнього бізнесу

це може стати стримувальним фактором. Невірно оцінена економічна доцільність проєкту або вибір невідповідної системи призводять до зростання витрат та низької ефективності інвестицій. Водночас перехід на IFRS часто є стимулом для модернізації інформаційних систем, що в довгостроковій перспективі сприяє підвищенню ефективності та конкурентоспроможності.

Загалом, проблеми та ризики автоматизації зосереджуються навколо технічних, організаційних, кадрових та безпекових аспектів. Подолання цих викликів можливе за умови системного управління проєктом цифрової трансформації, належного планування, навчання персоналу та впровадження стандартів контролю якості даних. Успішне подолання ризиків дозволяє підприємству повністю розкрити потенціал автоматизації у підвищенні якості фінансової звітності та зміцненні конкурентних переваг. Дотримання принципів IFRS у цьому процесі забезпечує уніфікований підхід до формування фінансової інформації та підвищує її міжнародну порівнюваність.

Перспективи розвитку автоматизації фінансової звітності визначаються глобальними тенденціями цифрової трансформації, удосконаленням інформаційних технологій та зростаючими вимогами до якості, прозорості й оперативності фінансової інформації. Перехід до цифрових форматів відповідає міжнародним трендам гармонізації обліку та наближення національних систем до вимог IFRS.

Одним із ключових напрямів еволюції є широкомасштабне впровадження штучного інтелекту та машинного навчання у процеси формування та аналізу фінансової звітності. Ці технології дозволять не лише автоматизувати рутинні операції, а й забезпечити більш глибоку аналітичну обробку величезних масивів даних. Системи зможуть виявляти аномалії, прогнозувати фінансові показники, аналізувати ризики в режимі реального часу, що значною мірою підвищить якість управлінських рішень.

Важливою перспективою є розвиток інтегрованих хмарних платформ, які забезпечують миттєвий обмін фінансовою інформацією між підрозділами, підвищують доступність даних та зменшують витрати на ІТ-інфраструктуру. Хмарні рішення сприятимуть централізації даних та формуванню єдиного інформаційного простору підприємства, що усуває дублювання інформації та мінімізує ризики неконсистентності. Це відповідає міжнародній практиці, де більшість компаній, що працюють за IFRS, уже перейшли на хмарні технології для консолідації та автоматизації звітності.

Суттєвого поширення набуде використання інтелектуальної автоматизації, яка поєднує програмну автоматизацію процесів (RPA) з елементами когнітивної аналітики. Завдяки цьому підприємства зможуть автоматизувати складніші процеси: трансформацію звітності, формування управлінських показників, перевірку відповідності даних нормативним вимогам. Це значно полегшить підготовку звітності відповідно до МСФЗ, які передбачають постійне оновлення підходів до оцінки та розкриття інформації.

Перспективним напрямом також є використання технології блокчейн, яка здатна забезпечити підвищений рівень прозорості та незмінність фінансових даних. Використання розподілених реєстрів дозволить забезпечити довіру до фінансової інформації, зменшити ризик маніпуляцій даними та спростити зовнішній аудит. Блокчейн здатен підсилити виконання вимог IFRS щодо прозорості, забезпечуючи надійні джерела підтвердження операцій.

Окрему роль відіграватиме стандартизація та регуляторна гармонізація, оскільки автоматизовані системи повинні відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності (IFRS), вимогам податкової політики та нормам щодо ESG-звітності. Очікується, що майбутні нормативи прямо стимулюватимуть цифровізацію облікової функції, передбачаючи електронний документообіг, єдині формати даних, цифрові підписи та автоматизовані канали звітування. Уніфікація вимог сприятиме тому, що

автоматизовані системи стануть ключовим інструментом підтримки відповідності міжнародним стандартам.

Авторами проведено дослідження організації та методики складання фінансової звітності на вітчизняному підприємстві. Нині підприємство використовує сучасні програми «Дебет Плюс V12» для облікових операцій та «М.Е.Дос» для подання звітності. Так як звітність на підприємстві формується автоматизованими програмами, це забезпечує змогу здійснювати аналітичну перевірку правильності заповнення звітних форм, відстежувати динаміку фінансових показників. Проте сучасні тенденції цифровізації економіки вимагають переходу на більш комплексні рішення, які забезпечують повну інтеграцію всіх облікових підсистем. За результатами дослідження, однією з пропозицій підприємству є поглиблена автоматизація облікових процесів та розширення функціональних можливостей програмного забезпечення. Підприємству запропоновано розглянути можливість впровадження ERP-системи, яка об'єднає бухгалтерський, податковий, управлінський та аналітичний облік у єдиному інформаційному середовищі. Серед можливих рішень – «BAS ERP», «ISpro», «SAP Business One», що дозволяють здійснювати автоматизоване формування проводок, уніфікацію первинних документів, контроль доступу користувачів та електронне погодження звітів. Зазначимо, що ERP-рішення, орієнтовані на міжнародну практику, підтримують модулі для складання звітності відповідно до МСФЗ та забезпечують автоматичну трансформацію національних облікових даних у формат міжнародних стандартів.

У перспективі підприємству доцільно також налагодити інтеграцію програмного забезпечення з банківськими системами для автоматичного імпорту платіжних документів, а також із системою електронного документообігу для обміну первинними документами з контрагентами. Така інтеграція сприятиме підвищенню точності та повноти інформації, що є ключовою вимогою МСФЗ при формуванні достовірних фінансових показників.

Впровадження інформаційно-аналітичних панелей (дашбордів) у системах BAS ERP, Power BI, QlikView дозволить досліджуваному підприємству інтегрувати фінансові показники, будувати тренди, відстежувати ключові індикатори у режимі реального часу. Це дасть змогу не лише підвищити оперативність аналізу, але й створити основу для формування стратегічних управлінських рішень. Аналітичні панелі зможуть забезпечити можливість формувати показники відповідно до вимог міжнародних стандартів, включно з розширеним розкриттям інформації, яке передбачають МСФЗ.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Узагальнюючи результати дослідження, можна дійти висновку, що автоматизація фінансової звітності в сучасних умовах виступає не лише технічним інструментом оптимізації облікової діяльності, а й стратегічним чинником трансформації управлінських підходів, формування більш прозорої та відповідальної моделі ведення бізнесу. Важливим є те, що автоматизація значно полегшує приведення фінансової звітності у відповідність до міжнародних стандартів, що є необхідною умовою інтеграції українських підприємств у глобальний економічний простір.

Завдяки сучасним інформаційним системам підприємства отримують можливість працювати не лише з історичними даними, але й активно використовувати інструменти прогнозування, моделювання сценаріїв, аналізу ризиків. Це дозволяє фінансовому аналізу виходити за межі описової функції й перетворюватися на стратегічний механізм підтримки прийняття рішень.

Разом із тим дослідження виявило низку проблем та ризиків, що супроводжують процес автоматизації на українських підприємствах. Серед них – недостатній рівень технічної оснащеності, нестача кваліфікованих кадрів, високі витрати на впровадження сучасних інформаційних систем, проблема кібербезпеки. Ці фактори уповільнюють темпи цифрової трансформації та створюють бар'єри до повноцінної реалізації потенціалу

автоматизації. З огляду на це, наведені рекомендації щодо подальшого вдосконалення систем автоматизації, забезпечення їх відповідності вимогам МСФЗ та оновлення методологічної бази обліку на українських підприємствах з урахуванням міжнародних підходів.

Отже, автоматизація фінансової звітності забезпечує істотне підвищення якості даних, що є фундаментом якісного фінансового аналізу. Це сприяє як підвищенню достовірності інформації, так й зростанню довіри до фінансової звітності з боку зовнішніх користувачів – інвесторів, кредиторів, партнерів і державних органів.

Література

1. Герасименко А. А. Штучний інтелект у ERP-системах: синергія технологій для прозорого обліку в процесі відбудови України. *Облік, контроль і оподаткування на шляху повоєнного відновлення України та досягнення цілей сталого розвитку*: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., м.Київ, 10-11 квіт. 2025р. Київ: КНЕУ, 2025. С. 320-323. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/50603> (дата звернення: 17.11.2025).
2. Семенець І. В., Шевченко С. О., Григорів О. О. Ефективність бухгалтерського обліку в державному секторі України в умовах цифровізації. *Modern Economics*. 2024. № 47(2024). С. 109-115. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-16) (дата звернення: 16.11.2025).
3. Кудлаєва Н. В., Косташ Т. В., Михалків А. А. Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426> (дата звернення: 21.11.2025).
4. Король С., Ромашко О. Штучний інтелект у бухгалтерській діяльності. *Scientia Fructuosa*. 2024. № 154. С. 145-157. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(154\)08](https://doi.org/10.31617/1.2024(154)08) (дата звернення: 21.11.2025).
5. Ляхович Г. І., Вакун О. В. Використання штучного інтелекту для підвищення ефективності системи управлінського обліку. *Проблеми теорії*

та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2023. № 3(56). С. 28-33. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3\(56\)-28-33](https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3(56)-28-33) (дата звернення: 21.11.2025).

6. Makarovych V., Stoika N. Integration of Artificial Intelligence into Accounting Information Systems: Challenges and Prospects. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. № 9. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/issue/view/9> (дата звернення: 21.11.2025).

7. Гречко, А., & Пономарьова, Т. (2019). Автоматизація обліку фінансових результатів. *Молодий вчений*, 9 (73), 442-445. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-95> (дата звернення: 21.11.2025).

8. Пукальська О.І. Автоматизація облікового процесу підвищення ефективності контролю фінансової звітності. Том 1 № 1 (1): XVII Міжнародна науково-практична конференція "Моделювання та прогнозування економічних процесів", 7 грудня 2023 року. Київ: КІІ ім. Ігоря Сікорського. URL: <https://mpeproc.fmm.kpi.ua/article/view/298055/290856> (дата звернення: 21.11.2025).

9. Oneshko S., Nazarenko O., Yaremko I., Koval O., Pysarchuk O. Accounting and Financial Reporting in the IT Sector of Ukraine: Opportunities of Artificial Intelligence. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2023. 5(52). DOI: <https://10.55643/fcaptp.5.52.2023.4151>. (дата звернення: 21.11.2025).

10. Yang H., Lin L., She Y., Liao X., Wang J., Zhang R., Mo Y., Wang C. FinRobot: Generative Business Process AI Agents for Enterprise Resource Planning in Finance. arXiv preprint. 2025. Available from: <https://arxiv.org/abs/2506.01423>. (дата звернення: 21.11.2025).

11. Jeong C., Sim S., Cho H., Kim S., Shin B. E2E Process Automation Leveraging Generative AI and IDP-Based Automation Agent: A Case Study on Corporate Expense Processing. arXiv preprint. 2025. Available from: <https://arxiv.org/abs/2505.20733>. (дата звернення: 21.11.2025).

12. Sharma M. Workday's Approach to Secure and Compliant Cloud ERP Systems. arXiv preprint. 2025. Available from: <https://arxiv.org/abs/2511.02856>. (дата звернення: 21.11.2025).

References

1. Herasymenko, A.A. (2025), "Artificial Intelligence in ERP Systems: Synergy of Technologies for Transparent Accounting in the Process of Ukraine's Reconstruction", *Zbirka materialiv X Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Collection of materials of the 10th International Scientific and Practical Conference], Kyiv, Ukraine, pp. 320-323, available at: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/50603> (accessed: 17.11.2025).
2. Semenets, I.V. Shevchenko, S.O. and Hryhoriv, O.O. (2024), "Efficiency of Accounting in the Public Sector of Ukraine under Digitalization", *Modern Economics*, vol. 47, pp. 109-115. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-16).
3. Kudlaieva, N.V. Kostash, T.V. and Myhalkiv, A.A. (2025), "Influence of Digital Technologies on the Transformation of the Accounting System in Ukraine", *Aktual'ni pytannia ekonomichnykh nauk*, vol. 7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426>.
4. Korol, S. and Romashko, O. (2024), "Artificial Intelligence in Accounting Activities", *Scientia Fructuosa*, vol. 154. pp. 145-157. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2024\(154\)08](https://doi.org/10.31617/1.2024(154)08).
5. Liakhovych, H.I. and Vakun, O.V. (2023), "Using Artificial Intelligence to Improve the Efficiency of Management Accounting Systems", *Problemy teorii ta metodolohii bukhhaltens'koho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 3(56). pp. 28-33. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3\(56\)-28-33](https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3(56)-28-33).
6. Makarovych, V. and Stoika, N. (2025), "Integration of Artificial Intelligence into Accounting Information Systems: Challenges and Prospects", *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 9, available at: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/issue/view/9> (accessed: 21.11.2025).

7. Hrechko, A. and Ponomariova, T. (2019), "Automation of Financial Results Accounting", *Molodyj vchenyj*, vol. 9(73). <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-95>.
8. Pukalska, O.I. (2024), "Automation of the Accounting Process to Improve the Efficiency of Financial Reporting Control", XVII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia "Modeliuvannia ta prohnozuvannia ekonomichnykh protsesiv" [XVII International Scientific and Practical Conference "Modeling and Forecasting of Economic Processes"], Kyiv, Ukraine, available at: <https://mpeproc.fmm.kpi.ua/article/view/298055/290856> (accessed: 21.11.2025).
9. Oneshko, S. Nazarenko, O. Yaremko, I. Koval, O. and Pysarchuk, O. (2023), "Accounting and Financial Reporting in the IT Sector of Ukraine: Opportunities of Artificial Intelligence", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. vol. 5(52). DOI: <https://10.55643/fcaptp.5.52.2023.4151>.
10. Yang, H. Lin, L. She, Y. Liao, X. Wang, J. Zhang, R. Mo, Y. and Wang, C. (2025), "FinRobot: Generative Business Process AI Agents for Enterprise Resource Planning in Finance", *arXiv preprint*, available at: <https://arxiv.org/abs/2506.01423> (accessed: 21.11.2025).
11. Jeong, C. Sim, S. Cho, H. Kim, S. and Shin, B. (2025), "E2E Process Automation Leveraging Generative AI and IDP-Based Automation Agent: A Case Study on Corporate Expense Processing", *arXiv preprint*, available at: <https://arxiv.org/abs/2505.20733> (accessed: 21.11.2025).
12. Sharma, M. (2025), "Workday's Approach to Secure and Compliant Cloud ERP Systems", *arXiv preprint*, available at: <https://arxiv.org/abs/2511.02856> (accessed: 21.11.2025).

Стаття надійшла до редакції 12.12.2025 р.